

4. Interviu — *Memorie orală*

Interviu – Memorie orală

1. Ce vă amintiți din vremea copilăriei despre anticomunistul, Corneliu Coposu?

Eram în școala generală, iar în clasă aveam colegi din Rubla, care făceau naveta în comuna Însurăței, întru-cât nu aveau școală în sat. În ajunul sărbătorilor de iarnă ne-au invitat să mergem la ei în sat, la colindat. Pe drumeagul de pământ desfundat, dar atunci acoperit de zăpadă, după o bucată bună de mers prin pustiu, la un moment dat am descoperit printre nămeți o minune de sat, cu case mici din lut, cu lămpi de iluminat, era ceva de poveste. Târziu am aflat adevărul despre satul Rubla, despre iadul care a fost el pentru deportații aduși din zona frontierei de vest, în timpul prigoanei comuniste.

Am plecat la colindat prin gospodăriile sărăcicioase dar curate și îngrijite. Am ajuns și la casa unde locuia „căposu”, căci așa îl știam noi copii. L-am găsit stând pe o laghiță de lemn, citind la lumina lămpii care cădea pe chipul său misterios, așa cum îl și percepeam atunci pe omul Coposu.

2. Cum se comportau cetățenii și autoritățile locale față de senior?

Cum altfel, când nouă copiilor, ni se spunea la școală să stăm cât mai departe de acei colegi ai noștri, pentru că sunt dușmanii poporului.

Erau respinși, marginalizați de oamenii din sat constrânși de betesugurile sistemului comunist. Puțini dintre aceștia aveau curajul să le dea o mână de ajutor.

Autoritățile, din ceea ce îmi amintesc, monitorizau permanent locuitorii acestui sat care aveau interdicția de a se deplasa în orașul Brăila timp de 5 ani de la întemeierea Rublei.

3. Care credeți că a fost motivul pentru care primise numele de „căposu”, acest opozant față de regimul securist?

Respectul pentru sfântul adevăr, înțelepciunea, credința, teama de comunizarea cu forța, pierderea spiritualității creștine, a tradițiilor, a bogățiilor materiale și a perspectivei de dezvoltare a națiunii au fost idealurile acestui om, care la un moment dat a spus „istoria unui popor este țesută din biografia luptătorilor lui”.

Un om cultivat, cu credință, cu idei, cu idealuri era pentru comuniști un dușman din principiu. Idealul lor era un popor încovoiat, care să nu gândească și să nu se opună.

4. Când ați mers la colindat l-ați văzut pe Coposu? Era tăcut? Ați vorbit?

Nu. N-am vorbit. V-am spus că l-am văzut personal. Dar vorbea. Părinții mei povestesc că venea în comună și multora le vorbea, fără teamă, despre convingerile sale anticomuniste și antisecuriste. Povestesc că le plăcea să-l asculte. Dar nu povestea, sau nu-și susținea ideile chiar în fața oricui. Dar avea prieteni în Însurăței și chiar susținători.

5. Ce ați mai dori să adăugați despre acest opozant al sistemului comunist?

Un regret cred. Un regret că, evident, fiind copil nu l-am perceput ca istorie vie. Dar regret că, până mult după revoluție, Românii nu l-au apreciat, nu l-au omagiat chiar. Și cred că, și acum, încă părerile sunt împărțite și istoria reală a acestui popor nu este cunoscută.

Persoana intervievată: Aneta Moldoveanu – născută în Însurăței